

پالینولوژی و پالنواکولوژی سازند زکین در میدان گازی کیش، شمال خلیج فارس

سیدحسین هاشمی، گروه زمین شناسی، دانشگاه تربیت معلم تهران، hashemi@saba.tmu.ac.ir
نیما نظام وفا، دانشجوی کارشناسی ارشد چینه شناسی و فسیل شناسی، گروه زمین شناسی، دانشگاه تربیت معلم تهران،
nimanezamvafa@yahoo.com
محمدرضا آریانسب، کارشناس ارشد دیرینه شناسی، مدیریت اکتشاف شرکت نفت ایران، mohammadrtk@gmail.com

چکیده:

پالینوفلورای نسبتاً متنوعی با حفظ شدگی ضعیف تا نسبتاً خوب، شامل میکروفیتوپلانکتون ها (سیست پرازینوفیت ها و آکریتارک ها)، اسپورها، کیتینوزوآها و اسکلوکودونت ها در نهشته های سازند زکین میدان گازی کیش، شمال خلیج فارس وجود دارد. با توجه به گسترش چینه شناسی پالینومورف هایی مانند *Ancyrospora* sp. cf. A. *Cristatisporites triangulatus*، *Chomotriletes vedugensis* و *Geminospora lemurata* و عدم حضور فرم های شاخص فامنین مانند *Retispora lepidophyta* سازند زکین در برش چینه شناسی مورد مطالعه به اوایل دونین پسین (فرازین) نسبت داده شده است. حضور اسکلوکودونت ها به همراه تعداد کمی از میکروفیتوپلانکتون های دریایی با زوائد نسبتاً بلند (مانند *Multiplicisphaeridium* sp.)، حاکی از تشکیل رسوبات سازند زکین در برش چینه شناسی مذکور در محیط دریایی نزدیک به ساحل می باشد. وجود *Geminospora lemurata* و *Grandispora* sp.، معرف وجود ژیمنوسپرم های ابتدایی (Progymnosperm)، *Lycopsida* و *Filicopsida* در پوشش گیاهی اطراف محیط تشکیل نهشته های مورد مطالعه است. کلید واژه ها: پالینولوژی، دونین، سازند زکین، پالنواکولوژی.

Abstract:

Relatively diverse and variably preserved palynoflora dominated by spores and marine microphytoplankton (acritarchs and prasinophyte phycmata), associated with sporadic chitinozoans and scolecodonts, occurs in subsurface samples of the Zakin Formation, Kish Gasfield, northern Persian Gulf. Based on the known stratigraphic distribution of such index taxa as *Chomotriletes vedugensis*, *Cristatisporites triangulatus*, *Ancyrospora* sp. cf. A. *ancyrea*, and *Geminospora lemurata* as well as lack of *Retispora lepidophyta* as a key Famennian species, the host strata to early Late Devonian (Frasnian). Co-occurrence of scolecodonts and rare representatives of acritarchs cysts with relatively long, distally branched processes (*Multiplicisphaeridium* sp.) in the study material signifies sedimentation in an open marine, nearshore environment. Occurrence in the relevant material of spores like *Geminospora lemurata* and *Grandispora* sp. implies derivation from progymnosperms, lycopsids, and filicopsids.

Keywords: Palynology, Devonian, Zakin Formation, Palaeoecology.

مقدمه:

نخستین گزارش مربوط به رسوبات دونین ایران متعلق به Viquesnal می باشد [22]. علیرغم گسترش رسوبات دونین در مناطق مختلف ایران، مطالعات صورت گرفته در باره چینه شناسی، محیط تشکیل، پراکندگی جغرافیایی، و محتوای فسیلی نهشته های مذکور کامل نیست و اشاره مختصر به مشخصات طبقات دونین ایران در منابع مربوط به سیستم دونین دنیا نیز مبین این امر می باشد [8, 12, 15].